

Az írók és művészek kirándulása.

Budapest, jan. 1-én.

T. szerkesztő ur!

F. h. 15-én vagy — ha mármáros-szigeti időzünk egy nappal hosszabbra talál nyulni — 16-án érkezik a mi kis csapatunk Debreczenbe. Voltunk Párisban — átmentünk a Vaskapun — de a legmagyarabb város és az a küszöb, mely ott bennünket szívesen fogad, kedvesebb lesz nekünk minden fogadtatás fényénél, minden nagyszerű fogadtatásnál! Egy-két nap mulva a társaság titkára, Dolina Gyula, kirándulásaink ezen ezermestere, a ki — Urváry Lajos elnökkel — valóságos hazárdjátékok, de jó sikerű hazárdjátékokat játszott a párisi uttal, oly hazárdjátékokat, a melyben öt-tő kártyái voltak Türr tábornok, Pulszky Ferencz, Munkácsi és mások.

Most is igen szép társaság indul utnak, melyben legszebb számmal lesznek képviselve a nemzeti színház tagjai, előlön Paulai Ede igazgatóval, ki szép fiatal nevével veszt részt az utban s násztutját rövidítette meg azért, hogy utazshadseregét maga vezérelhesse. A színészek közül e tudósításom megírása előtt aláíratkozok Odrý Lehel és neje, Lendvayné és unokahuga, Benedek Lajos, Gyenes László, Gassi, Hajós Zsigmond, Szigeti Imre és neje, Spányi Irma, Ábrányi Emilné, Szabados Károly — Rausch Károly és Máthé István — kik a zenészeket képviselik, Palotai Pirooska és anyja, Fái Szeréna (ki valószínűleg szavalni fogja színházunkban az ezen alkalomra készült programot.) Sánta, Bercsényi Béla, Faludi, Hetényi, Körösmezei sat. Az írók közül jönnek Urváry Lajos, br. Kaas Ivor, Mikszáth Kálmán, Ábrányi Kornél és Fenyvessy Ferencz orszgy. képviselő, P. Szathmáry Károly, a ki — mint régi honvéd — beszédet fog tartani a honvéd- emléknél, Széll Farkas kir. táblai bíró és neje, Komócsi József, Degré Alajos Székely József, Barna Ferdinánd, Maszák Hugó és neje, Bartók Lajos, Ábrányi Emil, Székely Bertalan a hírneves festő, dr. Dubai Miklós, dr. Tordai Ferencz, Concha Károly, Szendrői Szabó Lajos, Tölgyessy Ferencz festő és neje, Székely József és családja, Rákossy Jenő, Pesty Frigyes és neje sat.

Az aláírások és a mit a minden poty mulatságot ellenző Dolina Gyula, a kör fő uti-marsallja és zsarnoka erősen hangsúlyoz — a befizetések is erősen szaporodván: ezen díszes névsor, mely egy-két nap mulva teljesen beérkezik Debreczenbe, bizonyára szaporodni fog.

A körben általában élénk érdeklődés mutatkozik a Debreczenben tetőpontját érő kirándulás iránt. Csak a Paulai Ede jul. 2-án való visszatérését várjuk, hogy a lapokban futólag már közölt program véglegesen megállapítsassék. Az ő jupiter tonansi szava véget fog vetni azon csekély s ily alkalomkor rendszeren előforduló kelletlenségeknek is, a melyeket ezuttal nem lesz nehéz megszüntetni.

A »DEBRECZEN« TARCZÁJA.

Két tányér krumplileves!

Nyájas olvasóm, én ezuttal Nagysádtoknak igen költői tárgyról kívántam írni. Valogathattam bennök. Elment a tavasz Istennője, mások szerint csak kiárusítója s üzlet-jelentésében tudósít, hogy már is kapható nála a legeredetibb minőségű ibolya, tavaszi bimpó s valódi három karatos napsugár s ez árúk tekintetében kiállja a versenyt minden üvegázzal s ajánlja magát a poeta és tarczairó urak jó indulatába. Ah... ez is régi dal! Azonfelül hirdetési díjat sem fizet. Itt a nyár vigalmaival s ezen kívül történetek velem s megírásra ajánlkozhatnak igen szentimentális dolgok is; holmi családások, füstbe ment álmok... De ki írjon ezekről tarczát? A hány cigárette, a hány érzelme, annyi megy füstbe; két percet neki az életből, kettőt a tarczahasából, és aztán... volt, nincs. E végre is azt azt határoztam el, hogy elfogadom a kis Pálma meghívását. Protestánsból... írály és illem-lecke egy forrasorak... képviselő... Mit bánom én mindezt! Földolgoz Pálma barátnóm meghívása és elmegyek okvetlen elmegyek s nem hagyom otthon a bronge végtü írómat sem! Elmegyek s már is uszom az estélyi pompa hullámain s fuldokolva kiállok valami szép kékszem sugárhoz: Kegeyelem, kegeyelem; mentsetek! Elmegyek, hiszen ott lesz ő is, ott kell lenni neki is, ki... Ez, ez nem tartozik a dologra. Elmegyek és írok tarczát a kis Pálma grófnő estélyéről.

Nem garantírozom a híret, de lehet, hogy még balettet is viszunk magunkkal s a bellerínaknak Paulay megfogja engedni, hogy mindazt tegyék, a mit Budapestben szoktak tenni! S mi a programot illeti, az mégis szenvedhet némi változást, mert a nemzeti színháznál is 8 nappal előre elkészíteni a programot s még 8 nappal előre készülnek s bizony megcsik, hogy a műsorba beleszél nem csupán Thália, Melponene és Euterpe, de néha bizony maga... Eris is! Ezuttal azonban oly zavartalan és oly nagy örömmel készülünk az utazásra, oly örömmel, hogy még a körben talán s zombaton megtartandó „bukott képviselők“ bankettjének sem lesz oly gyászos hangulata, a milyenné különben válhatott volna.

Rajta leszünk, hogy minnél többet s jobbat nyujthassunk kedves, tipikus Debreczenünknek s talán ez indít arra, hogy valamit kérjünk. Kérjük pedig — bár kissé a tapintatosság rovására is — hogy ne méltóztassanak megmaradni a program azon intézkedésénél, hogy a hortobágyi kirándulás elmaradjon! Biztosítjuk Debreczeni kedves házigazdáinkat, hogy a kirándulók jó nagy része, a Hortobágy kedveért kelt utra Nem lesz ez fázósztó mulatság, mert a hőgyeket nem kényszerítjük oda s csak az megyi, a ki a fáradságot megbirja. Ha e kirándulás nem vétetnék fel a hivatalos programba, akkor a társaság egy töredéke — elén Dolinay Gyulával, Székely Józseffel sat. — saját kezdeményezéséből vonul ki a délibábos sivatagra, melynek részleteiről József főherczeg, nem rég történt kirándulása óta, rajongva beszél! De hát mi különben is délibábot tűzünk már a mesterségünkkel fogva is és sokan vagyunk, a kik nem láttuk a bájos légi tündért — de tápláljuk és megénekeltük eleget! Vigyének el tehát a mi kedves élet-társunkhoz, a bájos ösmeretlen ösmerőshöz!

Ugy halljuk, hogy a két debreczeni napilap szerkesztője éppen Budapestben időzik s ezek egyike már meg is tette illem-látogatását a kirándulók főhadi tanyáján s egy lap szerkesztősege meg éppen csatlakozik a kiránduláshoz. Mindezen előkezeségekért s a városi intelligencia részéről már is tapasztalható szíveségekért előre is fogadják mindnyájunk köszönetét!

E levelemet azon ígérettel fejezem be, hogy becses lapját tudósítani fogom a kirándulás egyes mozzanatairól! —ó. —ó.

Nyilatkozat.

T. szerkesztő ur! Helyet kérek becses lapjában ezen távolléte folytán eddig elmaradt válaszomnak: A „D. Ell.“ f. e. 25-ik számában „Zavargás a főiskola ellen“ czim alatt megjelent czáfoló cikk végoráiban át csap Görgey esztére, és ezeket mondja: „Görgey rehabilitálásához is sok szó férne meg!“ Továbbá így szól: „Milyen könnyelműen veszi a Görgey-kérdést, a minek igazságos megoldását pedig a történelem ugy és részint eddig megette — részint utban megteenni!“

Elég lenne erre csak annyit felelni, hogy a végeredmény, ha az nem egy vidáman mulatozó klikknek poharak között elhangzó szava, akkor az is csak nekünk való nék kedves szóvé.

Édes barát! Szívesen látom ma vacsorára egy tányér... krumplilevesre! Margit. Nyájas olvasóm, olvasd el még egyszer ezt a kis levelet és meg fogsz érteni ha nem megyek el a Pálma grófnő estélyére, nem találkozik velem sem, a ki... és nem írok tarczát a fényes terem csilláiról, tánczáról, daláról s fényes jelenségeiről. A krumplileves nekem szent eledel, melyhez kegyeletes hagyományok kötnék s melyhez családóm történetének fővonásai is csatlakoznak. Margithoz megyek krumplilevesre és nem cselekszem különben.

Egyik ösöm — kinek kutya bőrtünet is köszönhetjük — egy tányér krumplilevesben főzte meg életének egész szerencsésjét. Ime, a derék József császár, ki gyakran vegyült a nép közé alöltözötben, éhen tért be a derék ösöm kunyhójába. Ehes volt, enni kért! Az én családfám legfelső levelének párja pedig vett egy szakajó burgonyát, elaprozta számtalan darabkára, csinált egy kis rántást, forrált egy levest, sózott, főzött, kevert és feltálatla.

a végzetes levest. Mi lett belőle? az, hogy a nagylelkű fejedelem akkora kutyabőröt adott a házi gazdájának, a minő tállal kapott tőle burgonyalevest. S midőn az én ösöm, így olvastam családóm okleveleiben, halálos ágyán fekdött volna, megáldotta ivadékat és illő mennyiségű földi javakkal egyetemben hagyta reájuk ama bizonyos krumplileves hiteles re-czepejét.

Nyájas olvasóm, megvallom azt is, hogy nem tudom — vajjon József császár volt-e a mi nemességünk e kutorrása. Meglehet, Mátyás az igazságos vala az s ha nem táplálnék kételyeket az iránt, hogy Drake uram már akkor átsempészte-e a nemes burgonya né-

De engedtessek meg nekem röviden felelnem, s azt mondanom, hogy ezen kérdés megoldására, vagy elbírálásra, sem ezen főiskola érdemes tanár-kara, a „Bika“ éttermében, — sem pedig a Görgey Visegrád meglátogatni szokott fővárosi kikk — nincsennek hivatva, mert nem ezek az azon helyek, hol a nemzet és Görgey köztöttfe nem álló kérdést tisztázni lehet és kell. — és bizony igaza van e tekintetben a „D. Ell.“ cikkkirójának, az ő felfogása és nézete szerint midőn ezt még ő is bősmeré, ámbár mi is azt mondjuk, hogy a felvetett kérdéshez még nagyon sok szó kell!...

De mi nem a vidám helyiségek áldomást-űritő asztalánál vettük fel a kérdés megvilágítását, ha nem a harcra akkora tereletet ma is szem előtt tartva és a cikkben előadott érveinket (melyeket ismételné fölösleges) éppen nem a megtorlás sóvár vágya vezette, hanem érveink — rendíthetlen hazafiságból, már az árulások elkövetésének pillanata előtt s már akkor tervszerűleg is jelzett, meg nem tagadható események hű felsorolásából eredtek!

Annál fogva szerény nézetünk az, hogy igen kár, és nemzetünkre nézve nagy szerencsétlenség, éppen jelenleg oly hanyathomok siettetni és az erkölcsatlenség piaczára vinni ezt a számtani pontossággal rég megoldott kérdést!

De hát miért van az, hogy eddig még bárkivel találkoztunk az akkori időből, az csaknem mind a Bem, Damjanics, Nagy Sándor és más, nagy és tiszta hadvezéreknek táborában szolgáltak valja magát, és sohasem a híres Görgey serege maradványának? Hiszen ha Bennem akkor ennyi katonája lett volna mint ma 35 év után, akkor az öreg ur nem ment volna Aleppoba meghalni, hanem mint győztes hadvezér s irjára népek milliói vették körül — az annyiszor védések hazájában! Ez már maga is erős bizonyíték mellettünk, és nem a D. E. cikkkirója mellett. Vagy talán ez sem igaz?

De nem folytatjuk tovább, mert nem szándékunk falra borsót dobálni, hanem annyit merünk kockáztatni, hogy semmiféle tanári kar, vagy sem más fajta csecczó-kompanya nem lehet hivatalos Görgey rehabilitálni, mert erre csak is magok a nemzet milliói — és köztük olyanok, kik hideg egybevetés után következtetéseiket a kornak s az esemény gazdag mulat maguk is tevékenyen átéltek. Ezeknél van joga Görgey egyénisége megvilágítására, hogy a jövő kor fia mondhasuk ki reszrehajtatn azt, hogy kinek: a nemzet közvéleményének, vagy Görgeynek van-e igaza!

A „Debr. Ell.“-ben megjelent fiatalos és bizony inkább egy az érettség vizsgán meg-bukott tanítványra, mint egy leendő érettségi vizsgai Schulnanczra való cikk irójának, ki Görgey, bármí érdekből is, védelmébe vette, szabadon annyit megjegyeztünk, hogy — igen nehéz dolog a népek millióinak ajkairól ösztönszerűleg elhangzott ítéleteket czáfolgatni, a mint azt ő teszi néhány könnyedén odavetett szóval.

Azonban ha csak valami más esemény nem fog készíteni a toll megragadására, ezzel a tárgyal a jelen esetben végeztünk s nem törődünk a csupa hallomásból, olvasásból merített vagy éppen hódolat-köteles majmolásból eredett Görgey-védelmekre!

Debreczen, 1884. jul. 1-én. Azon „egy régi honvéd“

vényt Amerikából, bizonyára Nagy Lajos királyra fogtam volna rá a dolgot. No de azért nem akarom én egyiknek sem felpanaszolni azt az egy tányér burgonyalevest, csupán a történelmi hűség s családi hagyományaimnak érdekében teszem meg hozzá, hogy családunk minden nemzedékének volt kéje, üdve, élvezete a burgonyaleves s később, midőn valamely inyencz ösönyám a savanyu tejfel pompás nedvét is vegyítette hozzá, kettőnek halálát is okozta. Nyugodjanak bekevel őseim sírölt-jában azon czimer alatt, melynek vértjét én tányérnak, czirádait burgonya virágnak kívánom tekinteni.

— Édes Margit, én sem élek ambrosiával. A krumplileves illata elvarázsol. Kiszólt remete-lakomból s számúz a grófi estély bűvös világából. Ön hitt, ön felidézett. Suhintott varázsvesszejével, azt mondta, hogy „krumplileves“ és ezzel kimondta a varázs-szót, melyre a kisérlet elhagyta vaczkát és megjelent. Most pedig kérem e levelemet!

Margit behozza a krumplilevest és én... én kérek egy kis szünetet. A következő három csillag azt jelenti, hogy most a krumplilevesrel vagyok érdekes viszonyban. Élvezek.

És mért ne irhatnék én tarczát a krumplilevesről? „Krumplileves“, ez nagyon tág fogalom. A tarczairónak is baj, ha többet markol Homérnál. Ez a két szó ezer tal, százezer tal, igen igen sok krumplilevest jelent; keressük a legkisebb mennyiségű krumplilevest is arról írjunk.

Legkisebb mennyiség pedig két tányér krumplileves. Egy tányér krumplileves lehet elég I. József császárnak, a ki ugy is megrontotta a gyomrát udvari kotyvasztékkal,

— Hírek. Tisza miniszterelnök jelenleg Kaposvárott ünnepeket tart, hova a református egyház gyűlésén való részvétel végett utazott. Felhasználja az alkalmat, hogy ellenéki Somogyban megéjeneztesse magát s beszéljen gondviselőszert küldéséről s hazafias szándékáról. Az ily belépés és eljárás — írja a „Füg.“ — nem egyéb, mint visszazelés az egyházi hivatalal, mit Tisza Kálmánnak annál is inkább kerülni kellene, mert ő és párta szokott örökösen lamentálni a vallásnak korteskedésre való felhasználása ellen. — Az egyiptomi kérdésben egy-behívott konferencia tárgyalásával egyidejűleg napirenden lesz a parlamentben azon kérdés vajjon megérdemli-e a kormány a nemzet bizalmát s nem játszotta-e el azt teljesen az egyiptomi ügyben követett politikája által. A parlament és diplomácia tanácskozások s szokatlan egyidejűsege kétségtelenül annál nagyobb érdeket fog a konferencia tárgyalásainak adni, minél nyilvánvalóbb lesz az, hogy az angol nemzet nagy része nem helyesli azon politikát, melyet a Gladstone-kormány a konferenciával elfogadani akar.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

»DEBRECZEN«

politikai, társadalmi és közgazdasági hírlapra. Julius I-én új évfolyam kezdődven, felhívjuk azon t. olvasóinkat, kiknek megrendelése lejár, az előfizetés megújítására.

A „Debreczen“ megjelen naponként péntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak: Félévre július—december 5 frt — kr. Negyed évre július—szeptember 2 „ 50 „

Tisztelettel kérjük a t. olvasókat, hogy a lapra becses megrendeléseket mielőbb méltóztassanak megtenni, hogy a szétküldésben akadály ne történjék.

Előfizetések és hirdetések a lap részére Debreczenben (főpacz, Sz. Nagy Károly-ház) Kutasi Imre könyvnyomdájában küldendők. — Helyben előfizetheti Telegdy K. Lajos és ifj. Csáthy Károly urak könyvkereskedésben is.

A »DEBRECZEN« kiadóhivatala.

Helyi hírek.

* Lapunk szerkesztője, 14 napi távollét után, ma átvette a lap szerkesztését s az ezentul megjelenő közlemények felelősségét. A távollétében történt támadásokra a laphoz közel álló egyének eléggé megfeleltek, míg azon ellenesek szándoku magaviselet, melyet irányunkban éppen ez alatt a „Debr. Ell.“ szerkesztősege taustított, különösen számba nem vehető. Ezen lap szerkesztősege még tavaly szerzte meg magának azon jogot, ho y nem sérthet, másrészt pedig a sajtóbírótság ítéletétől nyugodt öntudattal várjuk az egyedül lehetséges elégtelt megnyerését s így a „Debr. Ell.“-rel személyeskedni okunk nincsen.

* Főispánunk közelebb a minis:teriumnál járt. E körülményt összeköttetésbe hozták be avatottabb körökben azzal a szárnyaló hírral, hogy Hajdumegy és Debreczen város főispánja legközelebb államtitkárrá fog kinevezetni.

* Új életre kelt a Debreczen városi szünygyelet. Általános a vélemény, hogy az eddig oly aluszékony egyesület az ujonnan választott derék elők, Komlóssy s y Arthur új életre fogja kelteni. Ezzel kapcsolatban meg-

rossz politikával, egyházi és világi ügyekkel, füstbement reformok kozmás szagával. En két tányérral eszem vagy semmit s így kevesebbet nem is irhatok tárczám címűm!

Nyájas olvasóm, azért hogy én családi búszkéségből szeretem a krumplilevest, ne tartis dolyfós arisztokratának; azért hogy két tányéron alul szóba sem állok ne tartis nagy étűnek. Igen kitűnő tanár, Greguss Ágást mondta az egytamen, hogy a genie általában sokat szokott enni.

A krumpli maga is igen tiszteletreméltó növény. Van benne szesz... pálinkát ad. Virágot mutogatja. Haszontalan bogóit kidobja, hasznos gubóit elrejtí.

A krumplileves meg éppen a háaiasság jelképe.

A családi ebédeken rendszeren a marha-husleves zsarnokoskodik. Ez nyítja meg az ülést. Közönyösen üljük körül s közönyösen, minden pietás nélkül habzsoljuk magunkba a mindennapos eledelt.

S ha jó a krumplileves!

Nyájas mosoly derül mindnyájunk ajakán. „Hahá! krumplileves!“ szól a családó. „Nekem krumplilevest, nekem krumplilevest!“ visít az apróság. A leves ellensége sok gyermek, de mikor maradt a tányéron krumplileves ha egy csöpp is? A mama bizton osztja, a kanelak vigau csőrömpölnek s mindenki hálaival viseltetik a derék, becstületes leves iránt. Hiszen ma nagy mosás, meszelés munka volt s ilyenkor az igénytelen s keves gonddal járó leves valódi kiségitő jó barát. Bőjtben is krumplileves kerül az asztalunkra; ime, a krumplileves mint erkölcs-papoló, mint vallási cselekmény, mely színével a bőjt és hamvazó-szerdapor-hamuja emlékeztet s a közel ünnepre való előkészültre int mindnyájunkat. Nem te-

említjük, hogy az új lasztmánya július hó városánagytermébe

* Ki a kertbe borfelle, tehát fogyaszt gazda fog egy arra a kertbe egy-két piut dani borért. Nem l hogy maga tegyen meg koma, sógor; is csatlakoznak. Mac mázás, még pedig oly hallgatni asszonyfele felejtő, mint akár végen, meg ám, mert papramorgó professo mondta Isteben bos Mert csak életünk a s vagy a ki hová kes piuczébe meg a házb

az asztalon, meg egy borból, mely ivára a mellettet. Amott rot tás-kása, a melykue erre a beróka! — járkák borról, szőlő jón s rákerül a sor nótát dalolnak az enekli, a melyik épe indulunk. Haza ám, támogatva s buktatva de legesleginkább ságról tudomást ve meg iszonytatobban Mikor végre mind járva várost és utcá hármat, akkor aztán a bor a kertben ma más, a jókedv hely napig. Hanem azért t y u!

* A városi pé napon nem vége. dent a legjobb rendb

* Közgyűlés. havi közgyűlése a j

* Gaz-fogyaszt város területén az légszesz ára 704 frt

* Jégeső. A alkalmával a város a tégias kert körn hogy a szőlőben is

* A megyei pé vizsgálatá legközele pán közbejöttével.

* A szervezők nagy bizottság mai kálát meg e heten t

* Nagy veszed egyik legnevezeteseb cza díszet és szemé „bódt.“ Szemtanuk sok helyett már ége bódt a végveszélyt a hatóságot, hogy u ben szereltesse fel.

* Tízéves jubil ifjuság jövő vasárnap oly nagy az érdeklő egyletnek zászlószel igen tapasztaltunk. seget teljesített a

kinve továbbá meg k legvese, ünnepi e Igaza van, k másszor is, ha krum lyének álmozat-lángt lesz álom, a kiről ne tud-e a krumplileves

Oh boldog én! házi-tűzhelyem! Ifj lette s midőn én, kétlábú aczel-tollas térek, oly jól esik eszünk ma, édes? ség, csak amugy futt válaszol. — „Krumpl

— Petőfi Sár Sándor, tudvalevőleg unba is járt iskolá epen a... poezis Igy jártak a két sel részint kicsapattak. nyertek Lenau — A Szladkovics, a tótok irodalomból Mikszáth demtelemebbet se fe Epen ez utóbbi sz... alkalmi verse seimecziek emléktá költő ottani lakba nyargalta egy részle melyben őt, h a z s a már akkor ifut é p e n a p o é Hát hiszen jól van diák a másikat, bár figyelmzettetik a t.

említjük, hogy az újonnan alakult egyesület választmányja július hó 5-én d. u. 3 órakor a városnáz nagytermében ülést tart.

* Ki a kertben! A házban elfogyott a borfele, tehát fogyatékán van a jókedv is. A gazda fog egy arra méltó edényt s kimegy a kertbe egy-két piót jókedvéért, akarjuk mondani borért. Nem lehet kívánni a gazdátul, hogy maga tegyen meg akkorra utat. Vele megy koma, sógor; más arra méltó egyének is csatlakoznak. Már utközben folyik az adomázás, még pedig olyan, a minőt nem jó meghallgatni asszonyfélének. Az adoma olyan bufelejtő, mint akár a bor. Megállnak a város végén, meg ám, mert hát papramorgó (de nem papramorgó professor!) a bor igazi ágya, mondta Isteben boldogult István bátyám. — Mert csak elértünk a sestetakertbe tőcsök, kertbe, vagy a ki hová készül. Itt aztán be a bor-pinczébe meg a házba! Sodar, kolbász, kenyér az asztalon, meg egy-két korsónyi abbul a borból, mely ivásra alapos bíralat után kiszé meltetett. Amott rotog az táu a pompás tész-tás-kása, a melyiknek párja nincsen. Jól esik erre a beróka! — Előbb müert beszédek járják borról, szőlőről. Aztán megint adoma jön s rákerül a sor a nótra is. Először egy nóta dalolnak, aztán mindenki azt a nóta éneklí, a melyik épen eszébe jut. Végre haza indulunk. Haza ám, de hogy! Egymást öleive, támogatva s buktatva. Ki vigan, ki haragosan, de legesleginkább sárosan. A hazatérő társaságról tudomást vesz a féléváros, mert a nóta még iszonytatásban hangzik mint odakint. Mikor végre mindenki hazakerül, persze bejárva várost és utcát tizenkettőt, harmincz hármát, akkor aztán nincs se bor se jókedv: a bor a kertben maradt, majd behozza valaki más, a jókedv helyett kaczen-jammer három napig. Hanem azért — — „He j r e t y u t y u t y u!”

* A városi pénztárak vizsgálata a mai napon ment vége. A kiküldött bizottság mindent a legjobb rendben talál.

* Közgűlés. Debreczen városi rendes havi közgűlése a jövő heten csütörtökön tartatik meg.

* Gáz-fogyasztás. Május hó folyamán a város területén az utcazi világításra használt légszessz ára 704 frt 13 kra rugott.

* Jégeső. A tegnapielőtti nagy eső alkalmával a város területén jég is hullott alá; a téglás kert környékén oly mennyiségben, hogy a szőlőben is kárt okozott.

* A megyei pénztár felévenkint szokásos vizsgálata legközelebb fog megejtetni az alispán közbejöttével.

* A szervezési szabályzatok munkálkodó nagy bizottság mai napon is ülésezett. A munkálát még e heten be lesz fejezve.

* Nagy veszedelem fenyegeti az ujkor egyik legnevezetesebb alkotmányát, czepléd-utca díszét és szemefényét, azt a nevezetes „bódot.” Szentanuk állítja, hogy a deszkája sok helyütt már egészen elkorhadt. A hirhadt bódot a végveszélytől meg kell óvni, kerjük is a hatóságot, hogy új deszkával a legsürgősebben szereltesse fel.

* Tízéves jubileum. A debreczeni iparos ifjuság jövő vasárnap tartandó ünnepelelyre írárt oly nagy az érdeklődés városzerte, minőt az egyeletnek zászlószentelési ünnepelely óta nem igen tapasztaltunk. Akkor egy szent köteleseget teljesített az egyelet, midőn zászlóját

felavatta; most egy kegyeletes emlék ünnepelelyt rendez tizevi működés után. Azért lesz ez ünnepelely olyan fényes, mint ama volt, mert jelentőségebe egy színvonalon áll azzal. Vidékről több társulelet jelentette be képvisel-tetését, többek közt Szeged, Budapest, B-Gyula stb. Az emlékünnepelely július 6-an dél előtt 10 órakor a városnáz nagytermében fog kezdődni; a műsor közelebb fog közöltetni. Ugyanezen napon este a népkertben sorsjá-tékkal egybekötött kedélyes tánczvigalom leend, mely mint az készülétekből itelni lehet, rendkívül fényes és látogatottnak ígérkezik. A rendezőség gondoskodott arról, hogy a táncz-vigalom kedvezőtlen idő esetén is megtartas-sék, kibelerelvén e czélra jó előre a „Bika” vendéglő dísztermet; ha tehát oly kedvezőtlen lenne az idő, hogy a tánczvigalom a népkertben csakugyan megvárható nem lesz, ez esetben a „Bika” vendéglő épületén kitanzendő nemzeti lobogó fogja jelezni, hogy a tánczvigalom a „Bikában” tartatik meg. Ily nemzeti lobogók fogják jelezni fenti körülményt pétérian Szik-szay Lajos ur, csapó-utczán az egylet helyisé-gén és várad-utczán Huber József ur házán: Felkeretnek végül miudazon egyének, kik té-védésből meghívott nem kaptak, hogy ezíránt Serly Ede egyleti elnök és Lőrinczak László vialmi elnökkel jelentkezni sziveskedjenek. A rendezőség.

* Vigalom. Említettük már, hogy meg hívott vettünk a helyben állomásozó cs. kir. 39. gyalogezred tisztikara által tegnap, folyó évi július hó 1-én a nagyerdőn a polgári lö-völdé helyiségében tartott tánczestélyre. E vial-galomról a következő tudósítást vettük: Julius eisején tartotta nyári mulatságát a helyben állomásozó 39. ezred a saját zenekara közre-működésével a nagyerdő lövöldében 8 órakor vette kezdetét a sikerült mulatság, melyre ki-gyűlvé láttuk Debreczen mulatni vágyó összes szép hölgyeit. Ezek között felemlithetjük: Berná-tina Ilona, Nemes Ilona, Smidt Paula, Bernát Flóra, Göttl Anna, Tikos Mari és Anna, Heine Margit, Sárvary stb. k. a-kat valamint Diet-rich ezredesné, Mayer öragné, Ferenczy Elek-né, Ormódy-né, dr. Stergárné urbölgyeket. Első négyest 25—30 pár táncolta. A sikerült mulatság 2 órakor ért véget.

* A települők. A mult hó közepén ta-gadhatlanul megtörtént az az eset, hogy H.-Bő-szörmény városának antiszemita képviselőjelelt lett a győztes, — a mi felett nagy lett az el-szörnyűködés bizonyos ottani körökben. Egyik főkortes, ki az antiszemita legálább is Tou-lonba kergetné, ha hatalmában állana, rögtön kijelentette, hogy a leghamarabb kezességbe eső közlekedési eszközön elintazik, Bőszörmény városának „még levegőtlen nem akarja szivni 3 évig.” Ez a kijelentés a választottak sorában le nem írható lelkesedést keltett s a példát sietett követni, a ki csak tehette. — Hogy a dolog csakugyan így áll, azt bizonyítja azon körülmény, mikép a legközelebbi napokban két bősörményi zsidó párpus kért és kapott települési engedélyt Debreczenben.

* Szegénység mutató táblája. A községi bíróság tábláján mai napon csupa aprólékos ügyekben elrendelt árverések száma 22-re rugott.

* Erőművész társulat. A czepléd-utczán most épülő nyári bódében L ó d i János olasz erőművész társulata legközelebb megkezdí elő-adásait. — A társulat jól van szervezve s a nyári unalmas esteken sok látogatóra szá-míthat.

kinve továbbá még azt is, hogy ez a szegény-ség levele, ünnepi eledele.

Igaz van, kedves Margit, hivjon meg másszor is, ha krumpilleves hevül házi tűzhe-lyének aldozat-lángja, oltára felett. Dehogy lesz nóm, a kirlől nem tudom, hogy vajon . . . tud-e a krumpilleveshez?

Oh boldog én, ha egykor nekem is lesz házi-tűzhelyem! Ifju nőcske sürgő-förög mel-lette s midőn én, fáradtan a sajtó, máskép a ketlábu acél-tollas kaszt munkájában, haza térek, oly jól esik majd kérdenem . . . „Mit eszünk ma, édes?” . . . S a szőcske kis fele-ség, csak amugy futtában (nincs ideje fecsegni!) válaszol, — „Krumplilevest, kedves!”

Gáspár Imre.

— Petőfi Sándor és Selmece. Petőfi Sándor, tudvalevőleg Selmecezen, az ev. lye-zen-unba is járt iskolába, ahol megsekkundázták épen a . . . poézisből és szépen kicsapták. Így jártak a két selmecezi iskolában mások is; részint kicsapattak, részint rossz osztályzatot nyertek Lenau — Ausztria legnagyobb költője, Szlákovic, a tótok első dalnoka, az u j a b b iskolából Mikszáth Kálmán s hogy a legér-demtelenebbet se feleljük ki: Gáspár Imre. Épen ez utóbbit szölitették meg Selmecezlől, . . . alkalmi versezet írására, a midőn a jó selmeceziek emléktáblával jelölik meg a nagy költő ottani lakházát, a melyben annyit sa-nyargatta egy részeges hajdu, — klasszist, a melyben őt, h a z á n k n a g y k ö l t ő j é t s a már akkor is szépen versező ifjút épen a poézisből buktatták meg. Hát hiszen jól van — dicsőítse egy kicsapott diák a másikat, bár az élczlapok elég találon figyelmeztetik a t. tanári kart, hogy hiszen

elég jó alkalmi versezet ám az, a mit Petőfi írt épen az ő dicsőítésükre:

Diligenter frequentálam
Oskolám egykoron,
Mégis szekundába pónált
Sok számár professzorom!

De mivel ezt a négy sort csakugyan ba-jos lenne emléktáblára vésní, elkészültek az emlékkersek és hangzanak lyeténképen —

A lakhelyre:
Itt volt ő gyermek s nem tudta az egyszerű hajlék,
Mennyi dicsőségnek fénye borítja falát!
Fényes szellem most örömet száll vissza honából
S újra találkozik itt gyermekét almaival!

Az oskolára:
Itt tanult volt ő, ki dicső tanítónk leve; egykor
Méceszt nyert tőlünk — s fényözön érte díjunk!

Ha már elkészültek, hát közöltük a gyarló sorokat. Végeztül pedig mégis csak bevalljuk, mennyire gondolkozóba ejt az a körülmény, hogy a mi közpályánkon harczoló s többé-kevésbé ismert egyéneknek két-harmada volt rossz tanuló, vagy kicsapott diák s e mel-lett — magán szorgalommal — később mégis szerzett jeltékeny műveltséget. Még oly rend-szeres és vasszorgalom egyén is, mint a minő volt Csengery Antal! Jele, hogy oskolánk nem szívelik meg az ónáló szellemet s nem az egyjében rejlı tehetségeket fejlesztik to-vább, de valamennyit a slendrián és czipf egyetlen kaptalájára erőszakolják, mint a hogy egész faluk népsége egy formára varratja a csizmáit. Innét nálunk a valódi tehetségek s az oskola közti gyakori összettközés és eszünkbe hozza ezt a lángszellemű kicsapott diák története kinek költészte maga új tudománnyá alakította azt a mi ványadt szépta-nunkat!

Hazánk s a külföld.
— Tancsics temetése tegnapelőtt ment vége. A temetés rendkívül impozáns volt. Sok egyesület es testület vett abban részt. A koporsó felett a nemzeti színház énekkara énekel. A temetőbe óriási közönség kísért a halottat. Áldás emlékére!

— „Uj Solymosi Eszter” cím alatt írták, hogy egy zsidó Kenesén zsandárok letar-tóztattak, mert egy fiút rejt-géett kocsiján s az orvosi vizsgálat konstátálta, hogy a nyco-morekká es elmebetegge tett gyermekek állas-tias fajtlanságot ütött. A t a d t á k a k i r .
— Hó a Kárpátokon. Nadvornából (Gali-czia) írják: A Kárpátok f. hó 18-ika óta hó-val vannak fódve. 1500—1700 méter magas-sághan a hó 1 és fél láb magasan fektűt s az északi oldalon még most is több hüvelyk ma-gas. De a völgyben is 700 méter abszolút ma-gaságig a mult hó 19 ike óta egy hüvelyk ma-gas volt a hó.

— Hugo Viktor a napokban Spanyolor-szágból a következő táviratot kapta: „Két em-bert készülnék agyonlövetni, a hadsereg egy ezredesét és egy kapitányát. Hasztalan próbálták meg mindent, hogy megkegyelmezesőket kieszközöljék. Forduljon e végből ön is Alfonz királyhoz. Trilla Augustin” A hirneves francia költő azonnal Alfonz királyhoz fordult s a két elítelt megkegyelmezesét kérte. De hasztalan. Az illetőket Geronában, mint jelentve volt, főbe lötték.

Muzsák.

Az utolsó operai előadás.
A budapesti nemzeti színház hétfőn je-lentős eseménynek volt színhelye. Az opera bucsuzóját ünnepelelték abban az épületben, melyben az opera és a dráma egyenlő szerető gondoskodással ápolt ikerestvérek gyanánt nevedtek, izmosodtak és nagyra nőttek. A hatalmas fejlődési processus végeredményké-pen a különválásra vezetett.

Az opera átköltözik fényes új palotájába, a dráma ura marad annak a csarnoknak, mely egy emberöltőn át néma tanúja volt a becsü-letes, nagyra törő küzdelem közös munkájának, mely művészi gazdagságon és messze vágo kulturális vívmányokban lelte megérdemelt jutalmát.

Az operára nézve, bár ezentul szabadabb, korlátianabb lesz szárnyalása, kétségtelentl fájdalommalosabb a megválás. Nehez elszakadnia onnan, ahová a tradíciók és az emlékek özo-néből összerakogatott szokás fűzi. És a bucsuzás estvéjén átvonult az a kegyeletes vonás, mely az ünnepi színhöz megadta a komoly jellegét is. Az egész lefolyt ünnepelely emlékezés a régiékről. A nemzeti színhöz első operai előadásának folyton zenőg, édes visszhangja volt az idő folyamában dussá lett opera bucsuja.

Az egykori Pesti magyar színhöz 1837. augusztus 29-én tartotta első operai előadását. Targya: „A sevilla borbély” volt, Rossini dalműve. Ugyanennek az operának szentelték ma a bucsulóadás is. A közönség soraiban szetszórtot szinlapok műtörténelmi jelentőség-gel bíró adatokat tartalmaztak. Egyik hasáb-juk a multat tárta fel: az uttörők neveit, a nemzeti színhöz operai szereplőinek lajstromát. Ezzel szemben olvasható volt a mai szemely-zet: operának még itt időző tagjainak színe-java egész összességében; a legcsékélyebb sze-repek is kipróbált magánénekesekre biva Jobb kedvvel, nagyobb ambícióval teljesített előadást kívánni is alig lehet. Pezgett is az élet a szinpadon, a régi, de elavulhatatlan opera egész átlagában megifjodott, melyet minden részleteben a közönség tomboló tet-szészaja kísért. Pauli fiuom zenei izléssel éne-kelt Almavivája, Közszegi ragyogó egészséges humorral áthatott Barholója, Odry pompásan átgondolt és művészi találkonysággal felruhá-zott Basilioja, Láng élénk Figaroja, zavartalan sikerében meglepő kiegyesztést nyertek Risle-y Lelia kitűnő Rosinájában. Operának erre az énekesnőre büszkén tekintelhet. Coloraturájának vakító virtuozitását nem először bámuljuk, szorgalmáról, melyet a magyar nyelv elsajá-títása körül kifejtett, nem egyszer emlékeztünk meg őszinte elismeréssel.

De ilyen eredményre, amilyennel ma ez az idegen ajku hölgy a közönséget ámulatba ejtette, nem voltunk elkészülve. A vasszorgo-lom és a leggyorsabb röptű tanulkonyság ma valóságos diadalra jutottak. Risle-y k. a. sze-repének prózai részét oly tisztán csengő, kifogástalan hangsúlyozásu magyarsággal mondta el, hogy a közönség az egészért érzi családós játéknak véte. De aztán a jutalomban sem fukarkodott. A derek énekesnő oly zajos ovati-ókban részvett, melyek a színhözban a ritka-ságok közé tartoznak. Brillians éneket szüntel-nen tapsok kísérték és az éneklecke betete után („Rodo” Rossini „Hamupipőkéjéből”) a zenekarból egy nemzeti szin zalagú ekes vi-rágoktrét nyújtottak át a rövid idő alatt teljesen megmagyorosodott művésznőnek, kibén a magyar dalműzsinház leghívatottabb coloraturénekesnőnek egyikét fogja birni.

Ha megemlíjük még, hogy Saxlehner Emma igen zamatosan énekelte Marcellina sze-repét és hogy a legapróbb szerepben Ney, Gassi, Hajós, Dálnoki és fiatal énekesek egész gárdája osztozott, a mai siker jelentékenyebb tényezőit majdnem kimerítettük. De tartoztunk számat adni a rendezői ügyesség és lelem-nyesség egyik szép példájáról: A „borbély”,

mely ma Paisello hasonló című operájából némi bővítést nyert, első fielejelen hangbőse-g tekintetében is igen kellemesen gyarapodott. Az egyes női hangokra a fiatal énekesnők egész rája vállalkozott és jótéví euphoniát nyújtott, mikor a felvonás záródékban Szigetiné, Kordin Maoiska, Spányi Irma, Ábrányiné, Komáromy Mariska, Glozer Adél, Doppler Ika és Tarnai Sarolta nagy élénkséggel résztvettek. A férfi énekkar, melyben a legrgőbb gárda dardalno-kai is sorakoztak, nagy hatással működött közre, ugyszintén a zenekar is, melynek sorai-ban örömmel láttuk az érdemes nyugalomba vonult veterán primbegedűsöket: Ellenbogen Adolft, az opera legelső előadásának részest és Saphirt.

Az opera végeztével a taps mindaddig meg nem szűnt, míg a közönség zajos hívására az összes közreműködők, Káldy Gyula főren-dező és Erkel Gyula bucsut nem intettek.

A függöny legördült és látható határjel-gyanánt bezárta a magyar művészet történeté-nek egyik jelentékeny számot tevő opocáját. Majdnem hat évtizeden át volt a nemzeti szin-höz a zenei fejlődés központja, melyből hatal-mas sugárkévekben aradt széjjel az izlés és a művelődés számtalan tényezője. A magyar ze-neszerzők, élőkön mely fészeczellet környezett vezérükkel, Erkel Fiszeczel, itt merítették lelkesedést, ösztönzést a munkára. Hódolattal és megilletődéssel tekintünk vissza e lezárt korszakra. Minden egyes részecskeje magában hordta kincsét a fejlesztő és életető erőnek, mely a hazai operát az európai színvonal ma-gaslátára emelte. A sugárt fényes palotája felé tekintünk most reménykedve, ahol a mű-vészi aspiratók végleges teljesülését ígéri a biztató jövő. A nagy feladathoz erőt és kitar-tást kívánunk Podmaniczky Frigyes úrnak, operánk ügye kipróbált lelkes vezérő bajno-kának.

Közzgazdaság.

Husárok: megállapítva s bejelentve 1884. júlis 2-től 9-ig. 50. kr. Balogh Jánosnál Mes-ter-utca 1113. szám alatt. — Katona Lajosnál Rózsater 10. szám alatt. — Minden többi bejelentett mézarszázékban pedig 52. kr. J e g y z e t: Magyar Gábor három székiben 1. kiló hus nyomtatek nélkül, — a közönség részére 8 krral, — a cs. katonai kórház ré-szére pedig 10. krral drágább. — Debreczen, 1884 július 1-én.

Budapesti sertésvásár. Kőbánya június 30. — (A „sertés-keresek. csarnok távirati jelen-tése.) Az üzlet csöndes. — Magyar urasági öreg nehéz — . . . fiatal nehéz 51.—51.50, közép 51.51.50 könnyű 51.50.—52.50 Szedett-ne-héz közép 47.—48, könnyű 50—51. Romá-niai bakonyi, nehéz 50.50—50 átmeneti, közép bakonyi könnyű 49—50. átmeneti, ere-deti nehéz — . . . átmeneti közép — . . .

Legújabb.
— Aradon a tegnap végbement pótvá-lasztás alkalmával F a l k Miksa lett győztes, M t l e k Lajos függetlenségi ellen, csekély többséggel.

SZERKESZTŐI POSTA.

x-y-nak, h e l y b e n. Igen jó észrevétel öntől-hogy azon uraknak volt okuk a ministerium-féle név-sorból kihagyni Jeny Miklós urat. Közlömben — az utánzatok mind így szoktak sikerülni!

G-nének, h e l y b e n. Tárca-czikkek alatt min-denféle kérdések, müvek, tárgyak, vagy események, könyved, csevegészedről megbeszélést érjük; a lapok nyugpontját, kellemes pihenőjét kell képeznie. Greguss Porzó tárczában írt elő-szavában levelek nevezi a közönséghez írva s ez elég találó hasonlat. Legkivalóbb tárcza-czikkeket a francziák írják: S a i n t-B e u v e „Hétfői levelei,” J u l e s J a u i n kritikái, kivált szin-házi tárczái halhatatlanok maradnak; „Vicome Delau-nay” név alatt G i r a r d i n Emilné tette a férje lap-ját kelendővé ismeretlentl bekezdött tárczáival. Rendes heti tárczákat nálunk sokan írtak: V a d n a i Károly, B u l y o v s z k y Gyula, A r g u s (Berczik Árpád), P o r z ó (dr. Agai Adolf) másféleket igen sok író.

„Diák” nak. Hogy azon nyílt t é r b e n valaki „gnoti se autou” helyett „gnoti se ipson”-t állalít irni, az biz elég fura: de hát ez a rovat nem tartozik re-ánk. — Abba is igaz van, hogy az ferde feltetés, miszerint egy lap cikkére csak m á s l a p b a l e-hessen felelni. Furcsa hírlapi tisztesség volna az!

Felolós szerkesztő: GÁSPÁR IMRE.
Kiadó KUTASI IMRE.

Fix fizetéssel javadalmazott hivatásokok alkalmaztatnak

a „GRESHAM” vezérigynökségénél helyben, Biedermann-féle ház.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, misze-rint kötetlancz és test-gyakorló társulatommal megérkeztem, s előadásaimat holnap azaz 3-án a czepléd-utca végén levő helyiségem-ben megkezdem.

Kérem a tisztelt közön-ség szives látogatását tisztelettel Lódi János igazgató.

